

**Арча район Советы
КАРАРЫ**

« 25 » апрель 2023 ел

№ 214

«Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә муниципаль жир контроле турында нигезләмәне раслау хакында» Арча район Советының 2021 елның 12 ноябрәндәге 97 номерлы карарына үзгәрешләр кергү турында (28.02.2022 № 125 үзгәреш белән)

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясындагы 1 өлешенң 2 пункты, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Уставына таянып, Арча район Советы карар бирде:

1. Арча районының 2021 елның 12 ноябрәндәге 97 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә муниципаль жир контроле турында нигезләмәгә (28.02.2022 № 125 үзгәрешләр белән) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. V кисәк. Контроль орган карарларына, контроль органның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү, судка кадәр шикаять бирүне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«V. Контроль орган карарларына, контроль органның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү, судка кадәр шикаять бирү¹

68. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыручы контроль орган карарларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

^{1 11} Нигезләмә белән муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаять бирүнең судка кадәр тәртибе, әгәр федераль законда Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган муниципаль контрольнең әлеге төрен оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата гомуми таләпләр белән билгеләнмәгән булса, кулланылмый (248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 статьясындагы 4 өлеше).

¹ Нигезләмә белән аның вазыйфаи затлары арасынан контроль органда шикаятьләрне карау өчен коллегияль орган (коллегияль органнар) төзү каралырга мөмкин (248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясының 3 өлеше)

69. Контроль орган карарлары, аның вазыйфай затларының гамәлләре (гамәл кылмавы) судка кадәр шикаять белдергәннән соң гына мөмкин, моңа эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган гражданныр карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) карата шикаять бирү очрақлары керми.

70. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында, аларның фикеренчә, хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контрольдә тотыла торган затлар контроль орган житәкчесе урынбасары һәм инспекторларның (алга таба – вазифай затлар) түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять бирү хокукына ия:

а) контроль чаралар уздыру турындагы карарлар;

б) контроль чаралар актлары;

в) контроль чаралар кысаларында контроль орган вазыйфай затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын).

71. «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләренчә һәм (яисә) региональ порталларының бердәм порталыннан файдаланып, шикаять контрольдә торучы зат тарафыннан контроль органга тапшырыла.

Гражданныр тарафыннан бирелгән шикаять гади электрон имза яки көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Оешма тарафыннан бирелгән шикаять көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаять, дәүләт яисә башка саклана торган сер турындагы Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәп, кәгазь чыганакта дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренчә бердәм порталын кулланмыйча контрольдә торучы зат тарафыннан бирелә.

73. Контроль орган карарына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять контроль орган житәкчесе тарафыннан карала.

Контроль орган житәкчесенә гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан карала.

74. Шикаять контрольдә тотылучы зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль орган күрсәтмәсенә шикаять контрольдә торучы зат күрсәтмә алган мизгелдән ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогын житди сәбәп аркасында уздырган очракта, шикаять биргән контрольдә торучы затның үтенечнамәсе буенча әлеге срок контроль органы тарафыннан торгызылырга мөмкин.

Шикаять биргән контрольдә тотылучы зат шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр аны тулысынча яки өлешчә кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат бирү рөхсәт ителми.

Шикаятьтә контроль органының дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенеч булырга мөмкин.

75. Контроль орган шикаятыне теркэгән көннән соң ике эш көннәннән дә соңга калмыйча карар кабул итә:

1) контроль органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2) контроль органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында;

Шикаять белдерелә торган карарның үтәлешен туктатып тору турында үтенечнамә буенча карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә шикаять биргән затка җибәрелә.

76. Шикаятьтә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) карарына һәм гамәленә (гамәл кылмавына) дөгъва белдерелә торган контроль орган исеме, вазыйфай затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта);

2) гражданның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (булган очракта), гражданның яшәү урыны (эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны) турында мәгълүмат, яки гариза бирүче оешманың исеме, әлеге оешманың кайда булуы турында мәгълүмат, яки ышаныч кәгазе буенча шикаять бирүче затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (булган очракта), шикаятыне караган вакытта үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыруның теләгән ысулы һәм аның буенча карар алуның теләгән ысулы;

3) алар шикаять биргән контрольдә торучы затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин контроль органның һәм (яисә) аның вазыйфай затының дөгъвалана торган карары турында белешмәләр;

4) мөрәҗәгать итүче контроль орган карары һәм (яисә) вазыйфай затның гамәле (гамәл кылмавы) белән килешмәгән нигезләр һәм дәлилләр. Гариза бирүче аның дәлилләрен раслый торган документларны (булган очракта) яки аларның күчермәләрен тапшыра ала;

5) шикаять биргән затның таләпләре;

6) аңа карата шикаять бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында контроль чараның исәпкә алу номеры, әгәр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса.

Шикаятьтә контроль органның вазыйфай затларының, аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаган цензурасыз яисә мыскыллы сүзләр булырга тиеш түгел.

77. Шикаятыне бирү контрольдә тотылучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан "Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы" федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә аңа тиешле хокукны биргән очракта гамәлгә ашырылырга мөмкин.

78. Шикаятькә Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил, аның җәмәгать вәкиле, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил позициясе кушылырга мөмкин.

Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил, аның җәмәгать вәкиле, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил позициясенә җавап контроль орган тарафыннан шикаятыне биргән затка, шикаять

буенча карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә жибәрелә.

79. Контроль орган житәкчесе (житәкче урынбасары) (алга таба - шикаятьне карауга вәкаләтле вазыйфай зат) түбәндәге очрақларда шикаятьне алган вакыттан алып биш эш көне эченд шикаятьне караудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнең 73 пунктында күрсәтелгән шикаять бирү срогы тәмамланганнан соң бирелү һәм аны торгызу турында яисә шикаятьне бирүнең билгеләнгән срогын торгызу турында үтенечнамә булмау;

2) шикаять бирүгә жибәрелгән вакытны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тарту;

3) аны биргән контрольдә торучы заттан шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза керү;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары булу;

5) элек контроль органга шул ук контрольдә тотыла торган заттан шул ук нигезләрдә башка шикаять бирелү;

6) шикаятьтә контроль орган вазыйфай затларының, шулай ук аларның гайлә әгъзаларының тормышы, сәләмәтлегенә һәм мөлкәтенә цензурасыз яисә мыскыллаучы сүзләр, янаулар булу;

7) әлеге контрольдә тотылуы затның шикаять белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятьне караудан элек баш тартылган булу һәм яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелмәү;

8) шикаять тиешле контроль органга бирелмәү;

9) Россия Федерациясе законнарында контроль орган карарларына шикаять белдерү буенча суд тәртибе генә каралу.

80. пунктчаларда күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту

Әлеге Нигезләмәнең 79 пунктындагы 3-8 пунктына судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе түгел, һәм контроль орган карарларына, вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата суд тарафыннан шикаять белдерү өчен нигез була алмый.

81. Шикаятьне караганда, контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасын Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә шикаять бирүнең мәгълүмат системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасыннан файдалана.

82. Шикаять контроль орган тарафыннан аны теркәгән көннән алып егерме эш көне эчендә каралырга тиеш.

83. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә, түбәндәге гадәттән тыш очрақларда озайтылырга мөмкин:

1) шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча гамәлләре (гамәл кылмавы) шикаять ителә торган вазыйфай затка карата хезмәт тикшерүе үткәрү;

2) гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата нигезле сәбәп (авыру, отпуск, эш сәфәре) буенча шикаять белдерелә торган вазыйфай затның булмавы.

84. Контроль орган шикаять биргән контрольдә торучы заттан шикаять

предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар сорарга хокуклы.

Контрольдә тотылучы зат әлеге мәгълүматны һәм документларны сорау жибәрелгәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

85. Шикаятне карау вакыты, шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турында сорау жибәрелгәннән алып, аларны контроль орган алганчыга кадәр, әмма сорау жибәрелгәннән соң биш эш көненә кадәр туктатыла.

Контрольдә тотылучы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

Шикаятне биргән контрольдә торучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаять буенча шикаять биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнчегә кадәр үз чиратында шикаять предметына караган өстәмә материалларны тәкъдим итәргә хокуклы.

86. Кабул ителгән карарның һәм (яисә) кылынган гамәлнең (гамәл кылмауның) законлылыгын һәм нигезлеген исбатлау бурычы аның карары һәм (яки) гамәлләре (гамәлсезлеге) шикаять ителә торган контроль органга йөкләнә.

87. Шикаятне карау йомгаклары буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгатьләнмичә калдыра;
- 2) Контроль орган карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) Контроль орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) Контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләрен (гамәл кылмавын)

законсыз дип таный һәм асылы буенча, шул исәптән билгеле бер гамәлләрне башкару турында, карар чыгара.

88. Кабул ителгән карарны нигезли торган контроль орган карары, аны үтәү срогы һәм тәртибе Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең бердәм порталында һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталында контрольдә тотыла торган затның шәхси кабинетында ул кабул ителгән көннән алып бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

89. Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаятьне карау йомгаклары буенча контроль орган карары, дәүләт яисә башка сакланучы сер турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәп, аны кабул иткән көннән алып бер эш көне эчендә контрольдә торучы затка кәгазь чыганакта жибәрелә.

1.2. «Муниципаль берәмлектә жир контролен (күзәтчелеген) гамәлгә ашыруның индикатив күрсәткечләре исемлеген» дигән 4 нче кушымтаны әлеге карарга кушымта нигезендә яңа редакциядә бәян итәргә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<https://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының рәсми сайтында

(<https://arsk.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Арча муниципаль районы
Башкарма комитеты жетәкчесе урынбасарына йөкләргә

Арча муниципаль районы башлығы,
Арча район Советы рәисе

И.Г.Нуриев

**Муниципаль жир контроленең (күзәтчелегенең) индикатив күрсәткечләре
исемлеге**

1. хисап чорында уздырылган планлы контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
2. хисап чорында уздырылган планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
3. хисап чорында контроль объектының контроль объектның мондый параметрлардан тайпылуы яки мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау нигезендә хисап чорында үткәрелгән планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
4. хисап чорында үзара хезмәттәшлектә үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чараларның гомуми саны;
5. хисап чорында һәр контроль (күзәтчелек) чара төре буенча үзара хезмәттәшлектә үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
6. хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
7. хисап чорында үткәрелгән мәжбүри профилактик визитлар саны;
8. хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;
9. хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
10. хисап чорында нәтижеләре буенча административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
11. хисап чорында контроль (күзәтчелек) чаралары нәтижеләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;
12. хисап чорында прокуратура органнарына контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрүне килештерү турында жибәрелгән гаризалар саны;
13. хисап чорында контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән мөрәжәгатьләр саны;
14. хисап чоры ахырына контрольдә тотуның исәпкә алынган объектларының гомуми саны;
15. хисап чоры ахырына куркынычлылык категориясе буенча куркынычлылык категориясенә кертелгән контроль объектлары саны;
16. хисап чоры ахырына контрольдә тотылучы затлар саны;
17. хисап чорында контроль (күзәтчелек) чаралар уздырылган исәпкә алынучы контрольдә тотылучы затлар саны;
18. хисап чорына судка кадәр тәртиптә контрольдә тотылучы затлар тарафыннан бирелгән шикаятьләрнең гомуми саны;

19. хисап чорында контроль (күзэтчелек) орган карау срогын бозган шикаятыләр саны;
20. хисап чорында тикшерү нәтижеләре буенча контроль (күзэтчелек) органы карарын тулысынча яисә өлешчә гамәлдән чыгару яисә контроль (күзэтчелек) органнарының вазыйфай затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) гамәлдән чыгару турында карар кабул ителгән контрольдә тотылучы затлар тарафыннан судка кадәрге тәртиптә бирелгән шикаятыләр саны;
21. хисап чорында контрольдә тотылучы затлар тарафыннан контроль (күзэтчелек) органнары карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) суд тәртибдә жибәрелгән шикаяты бирү турында дөгъвалар саны;
22. хисап чорында контрольдә тотылучы затлар тарафыннан белдерелгән таләпләрне канәгатьләндерү турында карар кабул ителгән контроль (күзэтчелек) органнары карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) суд тәртибдә шикаяты бирү турында жибәрелгән дөгъвалар саны;
23. хисап чорында дәүләт контролен (күзэтчелеген) оештыру һәм гамәлгә ашыру таләпләрен тупас бозып үткәрелгән һәм нәтижеләре дөрес түгел дип танылган һәм (яисә) гамәлдән чыгарылган дәүләт контроле (күзэтчелеге) чаралары саны.